

— Necdet Neydim —

**CEVİZ OYNAMA
ZAMANLARI GEÇTİ**
Atatürk'ün Çocukluğu ve İlkgençliği

Ceviz Oynama Zamanları Geçti

Mustafa, dergiyi eline almış çocuklara yazılan bir yazıyı okuyordu.

“Çocuklar,

Artık mahalle aralarında ceviz oynama zamanları geçti. Okuyup yazmalı adam olmalı...”

Pencereden bir çocuk sesi içeri daldı

“Mustafa mistik arabaya kıstık...”

Mustafa pencereye koştı.

“Saaaalılıh pabucu yarım”

Cümlelerin sonunu Salih getirdi

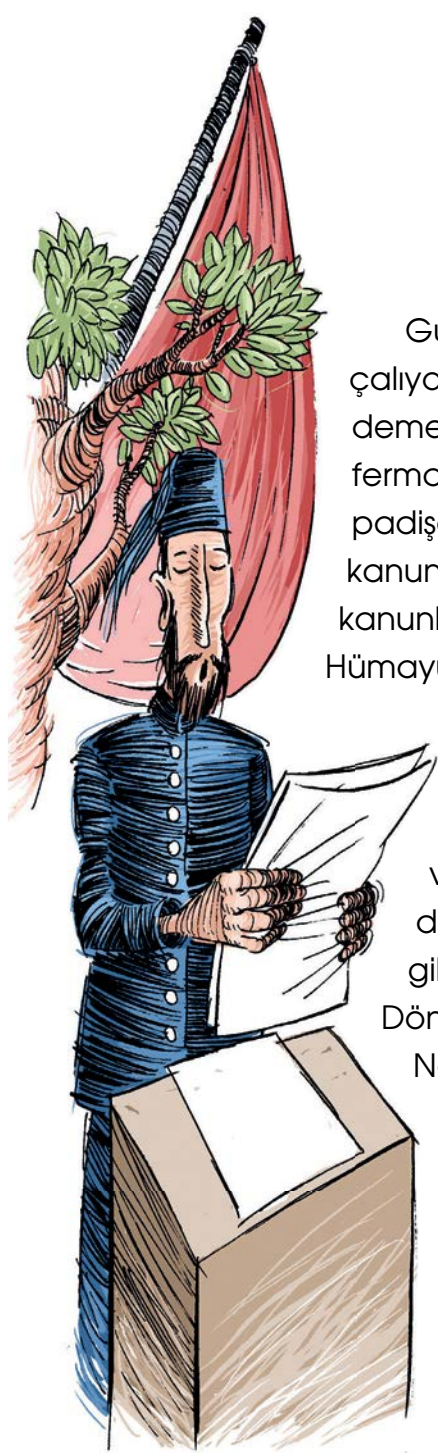
“Çık dışarıya oynayalım...”

“Geliyorum” dedi Mustafa ve yerinden fırladı
“Anne ben Salih’le arka sokakta oynuyorum!”
dedi ve kapıya yöneldi.

“Ben de geleceğim!” dedi Makbule

“Olmaz, sen evde kal!” dedi Mustafa.

“Çok uzağa gitme!” diye seslenen annesi
Zübeyde Hanım’ı duymadı bile.

Gülhane’de davullar çalılıyordu “Duyduk duymadık demeyin! Padişah Efendimizin fermanıdır. Artık bundan böyle padişahımızın duyurduğu yeni kanunlar geçerli olacaktır. Bu kanunların adı “Gülhane Hattı Hümayunu’dur”

Mustafa daha doğmamıştı. Onun doğumuna tam kırk iki yıl vardı. İmparatorluk henüz dağılmamıştı. Dünya eskisi gibi dönüyor görünüyordu. Dönüyor muydu gerçekten? Neler oluyordu orada? Neler olmuştu o güne dek?

Bir sürü yıldız keşfeden ama bunu kimselere kabul ettiremeyen astronom Mehmet Çelebi buna çok öfkeliydi. O öfkeyle yıldızlara bakarken kendisine göz kırpan bir yıldız gördü.

Gözlerini ovuşturdu yeniden baktı evet yıldız ona göz kırpyordu. Aslında ona göz kırpan yıldız falan değildi. Onun bulduğu gezegenden gelen bir başka dünyalıydı. Işık selinden yansıyan görüntüsü onu yıldız görünümüne sokuyordu.

“Haydi gel benim gezegene gidelim, oradan evreni daha güzel gözlersin.” dedi yıldız görünümlü konuk.

Şaşırsa bir türlü, şaşırmasa bir türlü; ama her türlü sürprize hazır Mehmet Çelebi sakince masadaki notlarını topladı, onları bir torbaya yerleştirdi. Etrafına veda eder gibi baktıktan sonra:

“Haydi gidelim, burası zaten sıkıcı olmaya başlamıştı” dedi. Işık selinin içine yürüdü ve konuk olacağı gezegene yolculuğa çıktılar.

Mehmet Çelebi öyle bir gezegene gelmişti ki burası sanki zamanın hem geriye, hem ileriye hareket ettiği bir yerd. Muhteşem bir rasathanesi vardı. Tüm evren ayaklarının altındaydı sanki. Her yıldızı tüm ayrıntılarıyla görebiliyor. Samanyolunu, öncesi ve sonrasını tüm görkemiyle gözlüyordu.

Mutluydu Mehmet Çelebi. İstediğinden fazlası vardı elinin altında. Gezegen'in sahipleri onu el üstünde tutuyorlardı. Zaten görünüş olarak insandan farkları yoktu. Tek fark aralarında hiç fark olmamasıydı. Yok yok, hepsi birbirine benzemiyordu. Farksız olan, akıllarıydı. Farksız olan, onların, o akli kullanabiliyor olmalarıydı. Farksız olan, yaşamlarıydı.

Oysa dünya öyle miydi? İnsanlar artık paylaşmayı unutmuşlardı. Güçlü olan güçsüz olanın elindeki alıyor ve onu her şeyden yoksun bırakıyordu.

Babil Kulesi yıkıldığından bu yana binlerce yıl geçmişti. Babil'de insanlar aynı dili konuşurlar, aynı yemeği paylaşırlarken güçler savaşı çıkmış ve bir tufanın ardından Kule yıkıldığı gibi insanlar ortak konuştukları dili de unutmuşlar ve yeni dilleri konuşmaya başlamışlardı. O zaman insanların aynı dili konuşanları dünyanın dört bir yanına dağılmışlar ve yeni ülkeler kurmuşlardı.

Bu da yetmedi.

Sezar'ın Mısır'ı fethetmesinin üstünden bin yıl geçti. Fatih'in İstanbul'u fethinden de hani eli kulağında altı yüz yıl geçiyor.

Amerika orada duruyordu, kim keşfetti onu? Colomb mu?

Matbaa icat edildi ne oldu ki?

Ne olmadı ki?

İnsanlardan saklanan bilgi herkesin oldu. Bilgi çoğaldı. İnsan kendini keşfetti. İnsan kendini keşfedince özgürlüğünü de keşfetti.

Gün geldi krallar kral olamaz oldular. İnsanlar kral artık biziz dediler ve kralları devirdiler.

1789 yılıydı. Fransa'da bir sabah farklı duygularla sokağa çıktı insanlar. Özgürlük, eşitlik, kardeşlik dediler.

Krallara "haydi bakalım sizin işiniz bitti" dediler.

Bu o kadar kolay olmadı. Hiç kolay olmadı.

Neler mi oldu?

Ali Rıza Bey genç yakışıklı bir delikanlıydı. Selanik sokaklarında dolaşırken karşısına kimin çıkacağını bilmiyordu. Ama gönlünden geçen mavi gözleriyle ona sevecen bakacak sarı saçlarıyla sarıp sarmalayacak bir güzeldi. Yalnızdı. Yalnızlığından kurtulmak istiyordu. İçinde anlam veremediği bir umut kıpır kıpır dolaşıyordu.

Ortalık bir başka karıştı. İnsanların rengine, diline, dinine bakarak ayırmaya başladılar.

Kavgalar çıktı.

Barış içinde yaşayan insanlar bir anda yabancı oldular birbirine.

Yeni bir Babil Kulesi tufanı ufuktaydı. Yüz elli yıldan fazla sürecek bir sancılı dönem başlıyordu.

Astronom Mehmet Çelebi zaman teleskopuna geçmiş dünyanın haline bakarken Ali Rıza Bey'i gördü. Gördü görmesine de çok şaşırıldı. Mustafa'nın babası değil miydi o? Niye yalnızdı?

Aklı başına geldi teleskopun zamanına baktı yıl 1878'di. Mustafa'nın anne ve babası tanışmamışlardı bile. Zübeyde, Selanik'ten uzakta bir kasabada babasının çiftliğinde yaşıyordu. Böyle giderse tanışmaları söz konusu bile olamazdı.

Mehmet Çelebi, "bir şey yapmalıyım ama ne?" diye düşündü. Dünyadan bu kadar uzakta iken oraya nasıl yetişebilirdi ki?

Zübeyde pencere kenarındaki kanepeye oturmuş elbise dikiyordu. Dışarıda hoş bir bahar havası vardı. Pencereden içeri dolan bahar rüzgarı dağların tüm çiçeklerinin kokusunu da önüne katmış gibiydi.

Zübeyde havayı içine çekti; o böyle bahar havasını içine çekerken elbisenin üstüne iliştirmeden koyduğu dikiş iğnesi kaydı ve ipliğinden kurtulup yere düştü. İğnenin ağır tarafı yerçekimine dayanamadığı için aşağıda kaldı ve iğne yere sivri tarafı üstte kalacak şekilde düştü ve yerdeki kilime saplandı.

Yeniden işine dönmeye karar veren Zübeyde ipliğin ucunda iğnesini göremeyince onu aramak üzere yerinden kalktı.

Tiz bir çığlık çiftliğinin her yanından duyuldu. Pencereye konmuş olan serçe yerinden fırladı ve karşı ağacın dalına kondu.

“Anam, anam ayağıma bir şey battı,” diye bağırarak Zübeyde tabanına bakmaya çalışıyordu ama sadece kanayan yeri görebiliyordu.

Yere düşen iğne ayağına batmış, üstelik tümüyle içeri gömülmüştü.

Önce annesi yetişti imdadına, ardından

babası. Yetmedi komşular geldiler. Bilenler bilmeyenler bir şeyler söylediler, bir şeyler denediler. Ne yaptılarsa iğneyi çıkaramadılar.

“Bu iş böyle olmayacak dedi babası. Yarından tezi yok Selanik’e gidiyoruz.”

Hemen hazırlıklar yapılmaya başlandı. Selanik’e gidiyorlardı.

O günlerde Paris'te bir adam ilk romanını eline almış keyifle sayfalarını karıştırıyordu. Kapakta "Aziyade" yazıyordu. Altında yazarın ismi: Piyer Loti.

"Ah Aziyade!" dedi Piyer,

"Unutulmazlığının armağanı bu kitap, sen de unutulmaz olacaksın!"

Piyer 1876'da İstanbul'a gelmişti. Çok sevmiştir bu kenti. Aziyade'yi de sevmiştir. Ardından Bu kentte yaşayan herkesi sevdi. Ülkeyi sevdi.

Derin umutsuzlukları vardı Piyer'in ama umutsuzlukla birlikte içinde duyduğu insanlığa karşı şefkat ve acıma duygusuyla yazmıştı kitaplarını.

